

DZIENNIK WARSZAWSKI

Przedruk z dnia 179.
Na rok . . . 12 r.
„ 6 miesięcy . . . 6 „
„ 3 miesiące . . . 3 „
„ 1 miesiąc . . . 1 „
Za odnośnienie dopłaca się
5 kop. nie więcej.

Przenumerata zamieszkała
z odrywką pocztą:
Na rok . . . 12 r.
„ 6 miesięcy . . . 6 „
„ 3 miesiące . . . 3 „
„ 1 miesiąc . . . 1 „

Przenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olechinowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa.

ROK JEDENASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejsc, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE. PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

We czwartek, 29 sierpnia (10 września), — **Us. g. Pr. Joanna.**
W piątek, 30 sierpnia (11 września), — **św. Alek. New. pr. muez.**
W sobotę, 31 sierpnia (12 września), — **Pol. pojasa Bogorod.**

Stoncy wst. o godz. 5 min. 25, zach. o godz. 6 min. 29.

Spóźnienia meteorologiczne dostarczone przez obserwatorium warszawskie.

Dnia 27 Sierpnia (8 Września) 1874 roku.

Ciężnienie powietrza sprowadzone do 0°	Temper. pow. podług Celsjusza.	Wilgot. %	Kierunek wiatru.
752.8	+ 10.8	97	poł.-zachodni.
752.3	+ 18.3	48	poł.-zachodni.
750.5	+ 18.9	75	poł.-wschodni

Kalendarz rzymsko-katolicki.

We czwartek, 29 sierpnia (10 września), — **św. Mikołaja wysz.**
W piątek, 30 sierpnia (11 września), — **św. Piotra męcz.**
W sobotę, 31 sierpnia (12 września), — **Walerjana i Sal.**

Wysokość wody na Wiśle stóp 0 cali 7.

* W dniu onegdajszym, w poniedziałek, 26 sierpnia (7 września), w uroczystość rocznicy świętej Koronacji Ich Cesarskich Mości Najjaśniejszych Państwa, odprawione zostało, przez najprzewielebniejszego Joanniusza, arcybiskupa warszawskiego i nowogeorgiewskiego, w warszawskiej katedrze prawosławnej, o godzinie 11 z rana, solenne nabożeństwo z modłami, w obecności JW. Generał-Gubernatora Warszawskiego, tudzież władz wojskowych i cywilnych. O godzinie 9½ z rana odprawione zostały solenne nabożeństwa w świątyniach wszelkich innych wyznań w Warszawie.

Wieczorem miasto było uiluminowane, w teatrze zaś Wielkim dane było widowisko bezpłatne, zakończone hymnem narodowym, wykonanym przez wszystkich artystów i artystki trupy i powtórzonym trzykrotnie na żądanie publiczności.

* W przyszły piątek, 30 sierpnia (11 września), w dniu uroczystym imienia Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana Aleksandra Mikołajewicza i Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Cesarzowicza Następcy Tronu Aleksandra Aleksandrowicza, odprawione będą nabożeństwa solenne, w warszawskiej katedrze prawosławnej o godzinie 11-ej z rana i w katedrze katolickiej św. Jana o godzinie 9½ z rana.

Jednocześnie odprawione będą nabożeństwa solenne w świątyniach wszelkich innych wyznań w Warszawie.

JW. Generał-Gubernator Warszawski raczy znajdować się na nabożeństwie w katedrze prawosławnej.

* **Goniec Urzędowy** zamieścił następujące telegramy:

Moskwa, 22 sierpnia (3 września). Najjaśniejszy Pan zwiędził raczył w dniu wczorajszym Dom Wychowania Sierot, Instytutu Elizabetynski i Aleksandrowski i Szkołę orderu św. Katarzyny. O godzinie 5-ej u Jego Cesarskiej Mości dany był obiad, na który zaproszeni byli wyżsi urzędnicy wojskowi. O godzinie 10-ej wieczorem raczył przyjechać do Moskwy Najjaśniejsza Pani, z Wielką Księżną Meklembursko-Szweryńską i Ich Cesarskimi Wysokościami Wielkimi Książętami Sergiuszem i Pawłem Aleksandrowiczami.

Moskwa, 23 sierpnia (4 września). Najjaśniejszy Pan raczył odbyć wczoraj przegląd zgromadzonych pod Moskwą wojsk, z których był ze wszech miar zadowolony. O godzinie 2-ej popołudniu, Jego Cesarska Mość raczył być obecnym na otwarciu pensji Piotrowsko-Aleksandrowskiej przy ochronie szlachty gubernji moskiewskiej, poczem raczył oglądać wyrestaurowany gmach głównego archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych i zwiędził wieczorem teatr.

— Najjaśniejszy Pan obecny był dziś z rana na manewrach wojsk, poczem raczył przyjmować marszałków gubernjalnego i powiatowych gubernji moskiewskiej. O godzinie 6-ej Jego Cesarska Mość był na obiedzie u generał-gubernatora moskiewskiego i o godzinie 9-ej wieczorem raczył wyjechać, drogą żelazną kurską, do Czugujewa.

* Jego Cesarska Wysokość Książę Jerzy Maksymilianowicz Romanowski-Leuchtenbergski wyjechał 22-go sierpnia (3 września), o godzinie 12-ej w południe, z Petersburga za granicę.

* Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna Katarzyna Michalówna i Jego Wielkowska Wysokość Książę Jerzy Meklemburski, wraz z swymi Dziećmi, raczyli wyjechać, 20 sierpnia (1 września), z Petersburga za granicę.

DZIAŁ URZĘDOWY.

* Najjaśniejszy Pan, 17 sierpnia r. b., Najwyższej rozkazać raczył:

1. Tym młodym ludziom, którzy przed wydaniem Ustawy o obowiązku służby wojskowej z prawami dobrowolnie wstępujących byli uwolnieni ze służby na własne żądanie, dozwolili wchodzić na nowo do służby jako dobrowolnie wstępujący, nie inaczej jak po zadość uczynieniu warunkom ustanowionym w tym przedmiocie przez nowe przepisy, zawarte w 1-ym oddziale

le XII rozdziału tejże Ustawy i w 1-ym dodatku do rozkazu w wydziale Wojny z 19 marca 1874 roku № 101

2. Pomienione osoby, w razie powtórnego wejścia do służby jako dobrowolnie wstępujący lub ochotnicy, przyjmować na szeregowców a następnie kwalifikować je do awansu na podoficera i oficera na ogólnych podstawach; lecz poprzednią ich służbę w wydziale Wojny zaliczać do wysługi ustanowionych nowych terminów do awansowania na podoficera i oficera lub na pierwszą rangę klasową (dla ochotników), oraz do zaliczenia do zapasu armji.

* Najjaśniejszy Pan, z powodu zasług Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Włodzimierza Aleksandrowicza, Najmilszemu udzielił raczył do rozporządzenia głównego kuratora Cesarskiego Towarzystwa Filantropijnego siedm tysięcy rubli, dla rozdania takowych pomiędzy ubogich m. St. Petersburga.

Dla wykonania takiej Najwyższej woli, wydano w zarządzie Towarzystwa Filantropijnego stosowne rozporządzenie.

* Prezydent rzeczypospolitej francuskiej, z powodu zawarcia pomiędzy Rosją i Francją traktatów handlowego, konsularnego i dotyczącego spadków, udzielił: Ministrowi Finansów, sekretarzowi stanu *Reuternowi* — order Legji Honorowej wielkiego krzyża oficerskiego.

Najjaśniejszy Pan, na najpoddanniejsze przełożenie Zarządzającego Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Najmilszemu zezwolił raczył, 20-go lipca r. b., sekretarzowi stanu *Reuternowi* i radcy tajnemu *Butowskiemu* na przyjęcie i noszenie udzielonych im orderów.

* Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Wojny, w Carskiem-Siele, 20 sierpnia r. b., przyjęty został do służby — dymisjonowany z 94 Jemiejewskiego pułku piechoty porucznik *Serafinowicz* — do 24 Symbirskiego pułku piechoty; uwolniony został ze służby, z powodu interesów rodzinnych — chorąży 21 Muromskiego pułku piechoty imienia Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Wacława Konstantynowicza *Jazykow*.

* Przez rozkaz w wydziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, 20 sierpnia r. b., otrzymali urlop za granicę: warszawski lekarz powiatowy, doktor medycyny *Tugenhold*, na 28 dni; lekarze: nadetatowy ordynator warszawskiego szpitala starozakonnych *Cohn* — na dwa miesiące, i pełniący obowiązki skierniewickiego lekarza powiatowego i lekarz szpitala w m. Skierniewicach *Rybicki* — na 28 dni; nauczyciel instytutu poprawy moralnej dzieci we wsi Mokotowie *Zajewski* — na dwa miesiące.

* Przez rozkaz Zarządzającego Ministerstwem Oświecenia Publicznego, Towarzysza Ministra, z 17-go sierpnia r. b., zatwierdzeni zostali: inspektor pierwszego gimnazjum męskiego w Warszawie, asesor kolegjalny *Gruszecki* — na posadzie inspektora Instytutu gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa w Nowej Aleksandrii, od 6-go sierpnia 1874 roku; inspektorów: gimnazjum realnego w Włocławsku, asesora kolegjalnego *Lebiediewa*, i Instytutu gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa w Nowej Aleksandrii *Popowa* — na posadach dyrektorów szkół realnych: pierwszego z nich w Włocławsku i drugiego w Łowiczu; przedłużony został urlop za granicę, zarządzającemu klasą rysunków w Warszawie, w godności szambelana *Lachnickiemu*, z powodu słabości zdrowia — na 28 dni.

* W 195 *Gonca Urzędowego* zamieszczona jest Najwyższej zatwierdzona 19 kwietnia 1874 roku Ustawa udziałowego Stowarzyszenia Uładowskiej cukrowni i rafinerji, zakładanego dla utrzymania i rozszerzenia czynności cukrowni i rafinerji, znajdującej się we wsi Uładowce, w powiecie Winnickim, w gubernji Podolskiej, a należącej do hrabiego Alfreda Potockiego.

Założycielami Stowarzyszenia są: książę Roman Sanguszek, hrabia Alfred Potocki, hrabina Marja Potocka, poddani niemieccy Edward Arps i Maurycy Sax, poddani francuski Mikołaj Galand, poddany austriacki, odeski kupiec 1-ej gildji *Natan von Kallia* i szlachta Józef Galkiewicz i Jan Romański.

Kapitał zakładowy Stowarzyszenia oznacza się na siedemset tysięcy rubli, podzielonych na siedemset udziałów po tysiąc rubli każdy.

* **Departament Telegrafów.** 1. Na stacji telegraficznej w Łatyczowie (w gubernji Podolskiej) i na stacjach kolei żelaznej Kiszyniewskiej: w Kalaraszu; Straszynach i Korzesztach, otwarte zostało przyjmowanie, depech korespondencji wewnętrznej.

2. Na następujących stacjach kolei żelaznej Wileńsko-Romeńskiej otwarte zostało przyjmowanie depech korespondencji wewnętrznej: w Ziabrowce, Terechowie, Chorobczach, Horodnie, Snowskiej, Nizowie, Mnie, Bondarewce, Doczi, Bochmaczu Romenskim, Gorówce, Dmitrowie, Talałajewce i Romnach.

Bank Państwa.

Dyrekcja Banku Państwa ma honor podać do wiadomości powszechnej, że według odbytego 9 sierpnia 1874 roku przez Dyrekcję Banku ciągnięcia 4% biletów Banku Państwa (metalików) 1, 2 i 4 emisji, wyznaczone zostały bilety do umorzenia za następującymi numerami.

1-ej emisji:		2-ej emisji:	
Numer bilietów włącznie.		Numer bilietów włącznie.	
452		od 2,951	do 3,000
454		4,051	" 4,100
od 457	do 458	8,251	" 8,300
467	" 468	10,301	" 10,350
470	" 472	10,651	" 10,700
475		11,101	" 11,150
477		13,601	" 13,650
479	" 480	18,151	" 18,200
487		20,501	" 20,550
493		20,801	" 20,801
495		20,803	" 20,803
2,651	" 2,700	20,809	" 20,809
5,351	" 5,400	20,811	" 20,812
10,151	" 10,200	20,814	" 20,814
14,901	" 14,950	20,820	" 20,821
16,351	" 16,400	20,828	" 20,828
17,801	" 17,850	20,833	" 20,833
18,051	" 18,100	20,839	" 20,840
19,951	" 20,000	20,842	" 20,842
20,801	" 20,850	20,844	" 20,844
25,151	" 25,200	20,851	" 20,851
26,351	" 26,400	29,901	" 29,950
26,801	" 26,850	32,351	" 32,400
37,001	" 37,050	36,201	" 36,250

4-ej emisji:

Numer bilietów włącznie.			
od 51	do 100	32,910	" 32,915
101	" 150	32,917	" 32,921
901	" 950	32,923	" 32,929
4,551	" 4,600	32,931	" 32,935
5,401	" 5,450	32,937	" 32,937
8,101	" 8,150	32,939	" 32,940
19,451	" 19,500	32,942	" 32,945
20,401	" 20,450	32,947	" 32,948
24,651	" 24,700	32,950	" 32,950
31,601	" 31,650	35,101	" 35,150
32,901	" 32,903	38,851	" 38,900
32,905	" 32,908		

Wypłata kapitału za te bilety będzie odbywała się wyłącznie w Banku Państwa w St. Petersburgu, od 1 lutego 1875 roku. Składane do wypłaty bilety powinny mieć wszystkie należące do nich kupony. Za brakujące kupony, wartość ich będzie stracona z sumy kapitału przypadającej za bilet.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

* W piątek, dnia 30 sierpnia (11 września), o godzinie pierwszej z południa, odbędzie się akt uroczysty Cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, w sali uroczystych zebrań tegoż Uniwersytetu. Wejście za biletami, z powodu szczupłości pomieszczenia.

* Z upoważnienia JW. Generał-Gubernatora Warszawskiego, ma być urządzona 7 (19) b. m., jeżeli sprzyjać będzie pogoda, zabawa z loterją fantową w ogrodzie Saskim, na rzecz zakładów dobroczynnych w Warszawie wszystkich wyznań. Najcenniejsze fanty składać się będą z przedmiotów ofiarowanych na ten cel przez Jej Cesarską Mość Najjaśniejszą Panię, jak również z następujących przedmiotów nabytych przez komitet loterji: żniwiarki, pługa, wialni, dwóch krów, dwóch garniturów mebli, kilku maszyn do szycia, dywanów, samowarów, lamp, zegarów, zwierciadeł i t. d. Podczas zabawy, grać będzie sześć orkiestr wojskowych; z nastaniem zmroku ogród zostanie uiluminowany, o godzinie zaś 10-ej wieczorem będzie oświetlony ogniami bengalskimi. Wejście do ogrodu bezpłatne, cena zaś biletu na loterję wynosić będzie 20 kop. Namiotów, w których sprzedawane będą bilety loteryjne, ma być urządzonych sześć, namiotów zaś z fantami będzie trzy.

Blizsze szczegóły tej zabawy podane zostaną w właściwym czasie do wiadomości powszechnej w osobnych afiszach i w gazetach.

Uprasza się najuprzejmiej osoby, któreby życzyły sobie przyczynić się do urządzenia loterji fantowej, ażeby przysłały swe ofiary do Magistratu tutejszego, przez główny wjazd, na prawo, przy wejściu do sali Aleksandrowskiej.

* W ciągu zeszłego 1873 roku dostarczono w Warszawie podwód dla wojska i aresztantów ilość następu-

jacy: parokonných 9, a jednokonných 758, razem zaś 767 furmanek.

Dostawa podwód skuteczną była w 1873 roku przez przedsiębiorcę, który otrzymuje za to, stosownie do zawartego kontraktu, rocznie 5,391 rub. Sumę tę przedsiębiorca otrzymuje corocznie w zupełności, jakkolwiek ilość podwód potrzebnych było w ciągu jednego roku; takim sposobem w roku zeszłym 1873 każda podwoda kosztowała magistrat średnio około 7 rub.

*** Tydzień handlowy.** Z pewnością teraz można twierdzić, że obawy ziemian co do rezultatu tegorocznych zbiorów nie były uzasadnione. Z nastaniem upragnionych deszczów, stan rzeczy zupełnie się zmienił i jak obecnie, nie pozostawia wiele do życzenia, nawet rośliny okopowe w wielu miejscowościach znacznie się poprawiły.

Na brak ziemiopłodów w ogóle skarg nie słychać, i następstwem tego jest utrzymywanie się na targach zagranicznych i tujejszych zniżka, z każdym dniem dalsze czyniąca postępy. Na targach angielskich notowanie cen pszenicy jest nominalne. We Francji obniżka cen wynosi 4—6 fr. na 100 kilo, a targi niemieckie i austro-węgierskie trzymają się ogólnej dątkości.

Na targu warszawskim dowozy pszenicy w minionym tygodniu były dość znaczne a ceny niższe. Płacono w ogóle za gatunki wyborowe wyższej wagi (242—250 f.) rs. 7—7,20, za lepsze 6,60—6,90. Za jasno-pstrą i czystą 6,50—6,75, za cokolwiek zanieczyszczoną lub zmieszaną ze śniecią 6,30—6,40, za czerwone (czyste 6,30—6,50, za gatunki zaś czyste średnie wedle jakości 5,85—6,25. Na wywóz zakupiono kilka partii średnich gatunków po 5,50—5,85, za ordynaryjne 5,40—5,55.

„Po ukończeniu manewrów, 30 lipca (11 sierpnia), generał-major z orszaku Jego Cesarskiej Mości, hrabia Woroncowa-Daszkow, cofnął się z Łory i ukrył się w lesie, stanął dla wypoczynku w dwóch punktach: koło folwarku Markowa i koło slobody Stepanówki.

Odpoczynek ten trwał tylko do nocy, ponieważ zaś Najjaśniejszy Pan, po ukończeniu manewru 30 lipca (11 sierpnia), postanowił do woli obu stron, rozpocząć następnego dnia manewr podług własnej myśli, przeto hrabia Woroncowa ułożył sobie następujący plan działań: licząc na to, że wykonana przez niego demonstracja, mająca na celu obejście skrzydła nieprzyjacielskiego, ściąganie w tę stronę uwagę przeciwnika, hrabia Woroncowa-Daszkow postanowił wykonać niepostrzeżenie, z większą częścią swoich sił, poruszenie w nocy ku Kolpinowi i przeprowadzić się tam o świcie; ażeby zaś utrzymać stanowczo przeciwnika w mniemaniu, że należy spodziewać się przeprawy w górze rzeki Łory, rozkazał oddziałowi generał-majora z orszaku Jego Cesarskiej Mości Daniłowa, posuwać się zrana 31 lipca (12 sierpnia) od folwarku Markowa ku wsi Stara Myza, urządzić tam przeprawę i rozpocząć działania o godzinie 3-iej z rana. Plan ten, w gruncie rzeczy, był ryzykowny, albowiem gdyby straż przednia korpusu poruszeniu nocnem znacznych sił ku Kolpinowi, byłaby mogła ona posłać tam z Łory oddział tak silny, że wystarczyłby przed wszczęciem na powstrzymanie przeprawy przed nadejściem reszty wojsk. W takim razie przeprawa pod Kolpinem byłaby mogła nie udać się wcale. Lecz straż przednia korpusu zachodniego nie otrzymała żadnych wiadomości o poruszeniu nocnem hrabiego Woroncowa-Daszkowa i przeto przeprawa pod Kolpinem powiodła się jak najlepiej. Wytnąwszy koło slobody Stepanówki do wieczora, hrabia Woroncowa-Daszkow, 30 lipca (11 sierpnia), z nastaniem zmroku, posunął się z większą częścią swoich sił, po bezdrożach, wzdłuż nasyłki drogi żelaznej Mikolajewskiej, do Kolpina, przestrzeżając ażeby nie robiono najmniejszego hałasu. Poruszenie to, bardzo trudne samo przez się, doznawało przeszkód z powodu własności gruntu; ludzie, konie i działa grzęzły w błocie, po którym trzeba było odbywać większą część drogi. O godzinie 12-iej w nocy pozwolono wojskom wytnąć, lecz zabroniono im bezwarunkowo, nie tylko rozmawiać, lecz nawet palić fajkę, ażeby nie ściągnąć na siebie uwagi patrolów przeciwnika, które mogły znajdować się w pobliżu. O godzinie w pół do 2 zrana, 31 lipca (12 sierpnia), oddział zbliżył się do punktu obranego dla przeprawy poniżej Kolpina, za nasyłką drogi żelaznej, w którym to celu obszedł samą wieś, i jął się urządzania przeprawy, nie będąc

mniejsi fabrykanci i handlarze nabyli przeszło 150 cent. Welny z gubernij wewnątrznych i w tygodniu minionym przybyło około 1500 pudów i znajduje się na składzie. Słyszeliśmy również o licznych tranzakcjach na prowincji. Pomimo to ceny pozostają pod naciskiem, głównie z powodu braku żądań z zagranicy.

Z INNYCH GUBERNIJ

* W zamieszczonym w *Ruskim Inwalidzie* opisie wielkich manewrów, które odbyły się w pierwszej połowie sierpnia r. b., powiedziano między innemi:

„Manewra te pozostaną na długo w pamięci tych, którzy brali w nich udział. Okoliczności wśród których odbyły się one, złożyły się jak najpomysłniej. Przyjazd Najdostojniejszej Narzeczonej Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Włodzimierza Aleksandrowicza i obecność Najjaśniejszej Pani, nadały manewrowi charakter wielkiej uroczystości wojskowej; obu stronami manewrującemi dowodziły Osoby z Rodziny Cesarskiej: korpusem wschodnim — Jego Cesarska Wysokość Głównodowodzący wojskami gwardji i okręgu wojskowego petersburskiego, oddziałem zaś zachodnim — Jego Cesarska Wysokość Generał-Feldcechmistrz i Głównodowodzący armją kaukazką; dla asystowania na manewrach pojeżdżali się przedstawiciele wszystkich armij zagranicznych; same manewry odbyły się nadzwyczaj pomysłnie i efektywnie, pogoda zaś sprzyjała ze wszech miar.

„Wojska złożone w 1/4 części z młodych żołnierzy, którzy weszli do służby tylko 4 do 5 miesięcy temu, przedstawili się w stanie wybornym. Wykonywały one z godną uwagi wytrwałością przejścia jak najforsowniej, sze, pozostając niekiedy w ciągu 18 do 20 godzin bez posiłku i zachowując przytem zupełną szykowność wzorowy porządek; wczepniając zaś bitwę po marszach forsownych, manewrowały tak dzielnie i rzecznie, jak mogą tego dokazać jedynie świeże wojska nareszcie, po kilku godzinach manewru, szły na biwaki w takim porządku, jak gdyby wracały z mustry na placu broni. Pozostających w tyle nie było wcale procent tych, którzy zachorowali, był bardzo mały w każdym korpusie zachorowywało po ośmiu ludzi dziennie, t. j. mniej niż po jednym żołnierzu na 1,000.

„Stowem, wielkie manewra tegoroczne powinny być uważane jako świetny dowód możliwości szybkiego wyszkolenia wybornych żołnierzy, jeżeli posiadani są dobre kadry, z oficerami obeznanymi z swym fache i mającymi do niego zamiłowanie.

Z teje gazety czerpiemy opis następujących dwóch epizodów:

„30 lipca (11 sierpnia), straż przednie obu korpusów zetknęły się z sobą w odległości około pięciu wiorów od rzeki Łory, w lesie. Zaczęło się strzelanie, przy czem straż przednia korpusu wschodniego wyprowadziła do walki z początku tylko cztery bataljony, dwaszwadrony i 12 dział. Reszta wojsk skierowana była przez las na prawo, dla obejścia lewego skrzydła nieprzyjacielskiego. Ukazanie się tych sił z boku, zniechęciło straż przednią korpusu zachodniego do rozpoczęcia odwrotu. Wtedy naczelnik straży przedniej korpusu zachodniego, generał-major z orszaku Jego Cesarskiej Mości, Hurko, upadłszy razem z koniem, złał obojętnie. Nieszczęście to miało miejsce w obecności Najjaśniejszego Pana, i Jego Cesarska Mość rozkazał natychmiast rozkazać swemu lej-b-medykowi, doktorowi Carrel'owi, opatrzyć generała Hurko. Okazało

się, że złamanie obojętnie nie jest zbyt niebezpieczne, lecz w każdym razie, zupełne wyzdrowienie generała Hurko wymagać będzie wiele czasu. Wypadek ten, sam przez się smutny, wpłynął także niepomysłnie na dalszy przebieg działań straży przedniej korpusu zachodniego, tak samo, jak miałyby to także miejsce podczas bitwy rzeczywistej, gdyby w chwili najzawziętszego starcia, obejmował dowództwo nad oddziałem nowy naczelnik, który nie śledził przebiegu ogólnego działania.

„Utrata naczelnika straży przedniej oddziaływała nawet na bieg działań następnego dnia; ponieważ zaś dzień ten był jednym z najbardziej stanowczych, można przeto powiedzieć bez przesady, że niepowodzenia doznane przez straż przednią korpusu zachodniego w ciągu dwóch pierwszych dni manewrów, z powodu niespodzianego wyjścia generała Hurko z szeregów, wywarły wpływ stanowczy na cały czas trwania manewrów. Straż przednia korpusu zachodniego zaczęła cofać się ku Łorze, będąc przez cały czas ściganą od tego skrzydła przez wojska generał-majora z orszaku Jego Cesarskiej Mości, hrabiego Woroncowa-Daszkowa. *) Doszedłszy do Łory, usiłowała ona utrzymać przeciwnika, lecz ten ostatni, niedawny jej czasu do zajęcia, jakby należało, brzegu wsi, wpadł tam wślad za nią. Gdy wojska straży przedniej korpusu wschodniego weszły do Łory, jedna z baterji konnych, w zapale walki, zapędziła się zbyt naprzód główną ulicą, i zatrzymawszy się o 100 kroków od cofającego się łańcucha straży przedniej korpusu zachodniego, zaczęła ustawiać działa na pozycji. Najjaśniejszy Pan, dla dożykalnego wykazania tej baterji całej doniosłości popelnionego przez nią błędu, raczył rozkazać najbliższej kompanji 87-go pułku neuschlotzkiego piechoty uderzyć na tę baterję z okrzykiem „hura.“ Lecz wnet, całkiem niespodzianie dla wszystkich, wyskoczyła z za domów kompanja 2-go bataljonu strzelców lej-b-gwardji (która, jak okazało się potem, towarzyszyło kłusem baterji) i z okrzykiem „hura“ zasłoniła własną pierś baterję swoją. Ta przytomność umysłu w chwili tak krytycznej podzieliła w sposób wielce przyjemny na wszystkich obecnych; dzielna kompanja uszczęśliwiona została przez Jego Cesarską Mość szczególnem podziękowaniem.

„Po ukończeniu manewrów, 30 lipca (11 sierpnia), generał-major z orszaku Jego Cesarskiej Mości, hrabia Woroncowa-Daszkow, cofnął się z Łory i ukrył się w lesie, stanął dla wypoczynku w dwóch punktach: koło folwarku Markowa i koło slobody Stepanówki. Odpoczynek ten trwał tylko do nocy, ponieważ zaś Najjaśniejszy Pan, po ukończeniu manewru 30 lipca (11 sierpnia), postanowił do woli obu stron, rozpocząć następnego dnia manewr podług własnej myśli, przeto hrabia Woroncowa ułożył sobie następujący plan działań: licząc na to, że wykonana przez niego demonstracja, mająca na celu obejście skrzydła nieprzyjacielskiego, ściąganie w tę stronę uwagę przeciwnika, hrabia Woroncowa-Daszkow postanowił wykonać niepostrzeżenie, z większą częścią swoich sił, poruszenie w nocy ku Kolpinowi i przeprowadzić się tam o świcie; ażeby zaś utrzymać stanowczo przeciwnika w mniemaniu, że należy spodziewać się przeprawy w górze rzeki Łory, rozkazał oddziałowi generał-majora z orszaku Jego Cesarskiej Mości Daniłowa, posuwać się zrana 31 lipca (12 sierpnia) od folwarku Markowa ku wsi Stara Myza, urządzić tam przeprawę i rozpocząć działania o godzinie 3-iej z rana. Plan ten, w gruncie rzeczy, był ryzykowny, albowiem gdyby straż przednia korpusu poruszeniu nocnem znacznych sił ku Kolpinowi, byłaby mogła ona posłać tam z Łory oddział tak silny, że wystarczyłby przed wszczęciem na powstrzymanie przeprawy przed nadejściem reszty wojsk. W takim razie przeprawa pod Kolpinem byłaby mogła nie udać się wcale. Lecz straż przednia korpusu zachodniego nie otrzymała żadnych wiadomości o poruszeniu nocnem hrabiego Woroncowa-Daszkowa i przeto przeprawa pod Kolpinem powiodła się jak najlepiej. Wytnąwszy koło slobody Stepanówki do wieczora, hrabia Woroncowa-Daszkow, 30 lipca (11 sierpnia), z nastaniem zmroku, posunął się z większą częścią swoich sił, po bezdrożach, wzdłuż nasyłki drogi żelaznej Mikolajewskiej, do Kolpina, przestrzeżając ażeby nie robiono najmniejszego hałasu. Poruszenie to, bardzo trudne samo przez się, doznawało przeszkód z powodu własności gruntu; ludzie, konie i działa grzęzły w błocie, po którym trzeba było odbywać większą część drogi. O godzinie 12-iej w nocy pozwolono wojskom wytnąć, lecz zabroniono im bezwarunkowo, nie tylko rozmawiać, lecz nawet palić fajkę, ażeby nie ściągnąć na siebie uwagi patrolów przeciwnika, które mogły znajdować się w pobliżu. O godzinie w pół do 2 zrana, 31 lipca (12 sierpnia), oddział zbliżył się do punktu obranego dla przeprawy poniżej Kolpina, za nasyłką drogi żelaznej, w którym to celu obszedł samą wieś, i jął się urządzania przeprawy, nie będąc

godzinie 3-iej z rana, obrawszy do tego drogę prostą z Carskiego Siola od dworca kolei żelaznej, przez Sławiankę. W Kolpinie zaś zaszło co następuje: szwadron który stał tam na obserwacji, nie spostrzegł zbliżania się oddziału hrabiego Woroncowa-Daszkowa; oddział ten przeprawił na drugą stronę rzeki, na łodziach, strzelców dla zajęcia brzegu przeciwnego; następnie zaś, skorzystawszy z stojącej u brzegu barki, saperzy gwardji urządzili most żyłkowy, przez który cały oddział przeszedł na drugi brzeg, nie dawszy ani jednego strzału. Strzelcy którzy stanowili oddział główny, wyszedłszy na brzeg, nie dali stojącemu w Kolpinie szwadronowi czasu do upamiętania się: otoczyli go oni w obecności Najjaśniejszego Pana, zanim jeszcze szwadron zdołał wsiąść na konie. Jeden tylko oficer i jeden podoficer zdołali począłować do naczelnika straży przedniej z wiadomością, że przeciwnik przeprawił się już pod Kolpinem.“

* **Odesa.** Podług doniesienia *Odes. Wiest.*, z początkiem bieżącego roku akademickiego, wprowadzone zostaną w wykonanie nowe przepisy Ministerstwa Oświecenia Publicznego, dotyczące **mieszkań uczniów**. Na zasadzie tych przepisów, nie mający w mieście rodziców albo bliskich krewnych, nie poruczeni komukolwiek z bliskich im osób, rozlokowywani być mają po wskazanych przez zwierzchność gimnazjalną mieszkaniach, wybór których pozostawia się uznaniu samych rodziców lub krewnych. Na utrzymujących mieszkania wybierane są przez zwierzchność naukową osoby, które należą lub należały poprzednio do zarządu naukowego. Utrzymujący mieszkanie ustanawia w początku roku jednokową dla wszystkich uczniów opłatę, o której zawiadania zwierzchność zakładu naukowego. Podwyższenie ilości opłaty w ciągu jednego i tegoż samego roku nie jest dozwolone. Liczba pensjonarzy każdego mieszkania nie powinna wynosić więcej nad 15; w razie zaś większej liczby uczniów powinien być przy nich oddzielny guwerner. Do pomocy guwernerom wybierani być mają dykturzy, dla nadzoru nad swymi towarzyszami.

* **St. Peterb. Wiedom. piszą:** W roku przyszłym w Petersburgu ma się zebrać międzynarodowa konferencja telegraficzna, na której zamierzają między innemi wnieść kwestję o neutralizacji telegrafów podczas wojny. Kwestja ta była wniesiona w 1872 roku, na konferencji rzymskiej, przez delegata amerykańskiego i dyrektora transatlantycznej spółki telegraficznej, Fielda, który znalazł poparcie ze strony delegata niemieckiego. Do *Gazety Werskiej* piszą, że rząd niemiecki nie odmówi swego poparcia tej idei i na konferencji petersburskiej, i jest nadzieja, że ta ostatnia oświadczy się na korzyść neutralizowania telegrafów.

* **W Odesie,** przy Michała-Siemionowskiej ochronie sierot, znajduje się **muzeum pomocy szkolnych**, uorganizowane przez pedagoga Żołotowa. Podług *Odeskiego Wiestnika*, muzeum to założone zostało niedawno, lecz posiada już teraz bogate zbiory. Z muzeum korzystają przedewszystkiem nauczyciele szkoły przy ochronie sierot, lecz będzie ono otwarte dla tych wszystkich, którzy dla własnego kształcenia się, zechcą korzystać z pomocy, które z powodu swej cenności, są przystępne jedynie dla osób posiadających znaczne środki. Zastępuje także na uwagę urzędowa w Odesie przy urzędzie ziemskim odeskim. Wystawa ta, w porównaniu z muzeum przy ochronie sierot, jest instytucją bardzo skromną, założoną niewielkim kosztem, przy znacznym udziale pracy osobistej bezpłatnej, lecz ma także swą doniosłość. Nauczyciele szkół ludowych, mieszkający w mieście lub przybywający do miasta na kilka dni, mogą oglądać zbiory sprzętów szkolnych i pomocy naukowych, ułożonych systematycznie, i obeznawszy się z niemi, będą w możności zdecydowania, które z nich są niezbędne lub pożyteczne dla ich szkół i jak mają one być zastosowane do potrzeb tej ostatniej. Nadmienić przytem wypada, że wystawa urzędu ziemskiego powiatowego, oprócz zbioru pomocy znanych już w praktyce szkolnej, posiada niektóre prace samoistne, jak naprz. zbiór pomocy do nauki ludowej świata, ułożony jako uzupełnienie programu tego przedmiotu.

TELEGRAMY

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Praga, 8 września. Wczorajszej podróży cesarza austriackiego do Pragi towarzyszyły wszędzie owacje ze strony ludności. Miasto przyozdobione było flagami, przeważnie w barwach państwa. Ludność Pragi powitała monarchę z zapalem. Na przemowę burmistrza, cesarz odpowiedział po niemiecku i po czesku. Wieczorem miasto było świetnie uświetnione. Do stołu cesarskiego zaproszona została znaczna liczba wyższej szlachty tutejszej.

Paryż, 8 września. „Gaceta“ donosi o mianowaniu generała Laserna wodzem armji północnej, generała Loma dowódcą dywizji stanowiącej lewe skrzydło i generała Ceballo dowódcą środka.

Walencja, 8 września. Dziś zrana ukończone zostało zakładanie piątej części druku telegrafu elektrycznego pomiędzy Europą i Ameryką.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

* Zapytują się powszechnie, powiada dziennik *Temps*, jakim sposobem rozpoznawanie faktów odnoszących się do ucieczki Bazaine'a oddane zostało sądowi poprawczemu, zamiast zostać wniesione przed sędziów przysięgłych (jury). Prawo, z punktu sądowego zapatrywania się, ustanawia różnicę pomiędzy „zaniedbanie“ a „współudziałem“ ze strony osób przeznaczonych dla strzeżenia więźnia. Jeżeli tedy rzecz idzie tylko o proste zaniedbanie — w takim razie jest to przewinienie karane co w rodzaju, od roku do pięciu lat więzienia (art. 240). Współudział zaś jest zbrodnią i pociągą za sobą stawienie przestępcy przed sądem przysięgłych. Powinniśmy przypuszczać, że śledztwo nie wykryło „współudziału“ w przewinieniu komendanta twierdzy św. Małgozaty, jak również i w winie dozorców bezpośrednio przeznaczonych do czuwania nad skazanym. Co się tyczy osób, do których nie należały ani straż ani czuwanie nad

więźniem a które z zewnątrz wspomagały jego ucieczkę, to czyni takie kwalifikowane są zawsze do rzędu przestępstw mniejszych, z warunkiem wszakże, iż osoby wspomnianej kategorii nie utrzymywały żadnych zgół stosunków i porozumień się z dozorcami więzienia — gdyż w przeciwnym razie popełniają już zbrodnie „współudziału“, która pociągą za sobą sądy przysięgłych. Powiadają, że p. Lachaud ma być usposobiony, po rozpatrzeniu się w aktach, w razie jeżeli fakta stwierdzone nie okaza się w zgodzie z prawą ich interpelacją, zażądać odesłania prawy przed sąd przysięgłych. Podczas procesu spowodowanego ucieczką z fortu Ham w roku 1846, wezwano sąd poprawczy z Peronny do osądzenia komendanta owego fortu, trzech dozorców więzienia, oraz kamerdynera i lekarza (doktora Conneau) księcia Ludwika Bonaparte. Śledztwo wykazało wówczas, że nie istniało współdziałania ze strony dozorców a nawet sąd nie uznawszy ich winnymi „zaniedbania“, całkiem ich uwolnił od zarzutu. Doktor Conneau i kamerdyner Thelin, sami tylko zostali skazani: pierwszy na trzy, drugi na sześć miesięcy więzienia. Prawda i to, że Ludwik Bonaparte został skazany przez sąd parów tylko na więzienie nieograniczone, które było karą dotkliwą, lecz nie hanbiącą. Położenie osób wezwanych przed sąd w Grasse będzie niebezpieczniejsze, ponieważw przestępca, któremu ułatwili ucieczkę skazany został na karę zarazem dotkliwą jak i hanbiącą i że wreszcie jedna z tych osób, miała już dawniej sprawę sądową pewnej wagi. Nie zapomniano dotąd, iż Doineau skazanym był na śmierć przez sąd przysięgłych w Oranie, jako przekonany o zamordowanie naczelnika arabskiego Abdalaha'.

* O usposobieniu ludności w Angers, gazeta miejscowa *Patriote* podaje szczegóły następujące: „Władze miejscowe starały się kolejno w każdym domu wzbudzić zapal powszechny i miasto, po przybyciu marszałka Mac-Mahona, zabłysło iluminacją. Szczególniej zwracała na siebie uwagę kawiarnia Serin'a, której balkon był ozdobiony herbem Mac-Mahona — trzema lwami leżącymi. Co się tyczy tłumy, który w oczekiwaniu na prezydenta, był dość podbudzony, to takowy podczas przejazdu do prefektury zachowywał się więcej aniżeli powściągliwie. Mieszkańcy Angers nie są zwolennikami krzyczenia po ulicach. Prawda, że rozległo się kilka okrzyków: „niech żyje Mac-Mahon!“, lecz zaraz za niemi nastąpiły okrzyki: „niech żyje rzeczpospolita!“. Tłum zachowywał się przyzwoicie i pragnął widzieć marszałka, zdejmowano przed nim kapelusze oto i wszystko. W ogóle mówiąc, przyjęcie było bardzo świetne. Cała ludność była na nogach, a policja nie okazała niepotrzebnej gorliwości. 27-go sierpnia, wszędzie dawały się słyszeć gorące okrzyki „niech żyje rzeczpospolita!“

* **Praga, 8 września.** Wczorajszej podróży cesarza austriackiego do Pragi towarzyszyły wszędzie owacje ze strony ludności. Miasto przyozdobione było flagami, przeważnie w barwach państwa. Ludność Pragi powitała monarchę z zapalem. Na przemowę burmistrza, cesarz odpowiedział po niemiecku i po czesku. Wieczorem miasto było świetnie uświetnione. Do stołu cesarskiego zaproszona została znaczna liczba wyższej szlachty tutejszej.

* **Paryż, 8 września.** „Gaceta“ donosi o mianowaniu generała Laserna wodzem armji północnej, generała Loma dowódcą dywizji stanowiącej lewe skrzydło i generała Ceballo dowódcą środka.

* Z Madrytu, jak już wiadomo, nadeszło doniesienie, o wydaniu karlistom zdradą drugorzędnej twierdzy Seu de Urgel. Niewiadome są jeszcze dotychczas szczegóły o poddaniu się tej twierdzy, do której Saballa nawet nie śmiał podstąpić. Seo de Urgel leży w dolinie Katalońskiej i otoczona jest fortami, po opanowaniu których karliści otrzymują taką pozycję, z której mogą panować nad obszerną doliną i drogami, wiodącymi przez Puycedrę do Francji.

Wiadomość ta wywarła fatalne wrażenie w Madrycie i w Barcelonie.

* Z głównej kwatery armji północnej w Miranda piszą, że trzech przywódców karlistowskich i czterech oficerów cudzoziemskich, znajdujących się w służbie Don Karlosa przebywają spokojnie już kilka dni w Bajonnie, a władze francuskie nie myślą bynajmniej wydać ich z tamtąd.

Jakkolwiek Don Karlos zapewnia, jakoby nie przyjmował cudzoziemców do swej służby, zawsze jednak wiadomem jest stanowczo, że kilku austriaków, trzech prusaków, oraz mnóstwo angiolków i francuzów służyło w jego bandach.

* Podajemy tu osnowę dekretu, przez który Don Karlos zwołał przedstawicieli Alawy: „Zawsze i wszędzie jawnie wynurzałem życzenie przywrócenia w całej nietykalności starodawnych i szanowanych fueros tych wiernych prowincji, które uroczyste przyrzekłem utrzymać i rozszerzyć. Siła okoliczności jednakże do tychczas przeszkadzała mi w zupełności urzeczywistnić to życzenie, zmusiwszy mnie do zastąpienia, w niektórych prowincjach, władz miejscowych, takimi, które przezeń zostały mianowane, w oczekiwaniu tej chwili, kiedy postępy naszego oręża pozwolą na dokonanie wyborów zgodnie z fueros. Chwila ta, dzięki Bogu nadeszła dla prowincji Alawa, która prawie w całości podwładna jest teraz prawemu monarsze. Dla tego to, spełniając życzenia, objaśnione przez większość miast i gmin mojej wiódzkiej i wierniej prowincji Alawa i biorąc na uwagę to, co zatwierdzone jest postanowieniami jej dotyczącymi, jej zwyczajami i dekretemi jej junty, zwołuję prokuratorów (reprezentantów) okręgów wyzyspomnionych prowincji Alawskiej na zebrania nadzwyczajne, które trwać będą od 31 sierpnia, w mieście Mestu, dla wybrania ogólnej deputacji i oddzielnej junty, zgodnie z fueros (dawnymi przywilejami), i załatwienia innych spraw, których rozstrzygnięcia może nagleżać wymagać służba Bogu i mnie. Pomienione zebrania ogólne mają się odbywać pod prezydencją mianowanego przezeń komisarza królewskiego, który przestanie pełnić swe obowiązki zaraz po wybraniu deputata ogólnego. Uważając to za postanowione i zakomunikujcie komu należy. Dan w mej kwaterze królewskiej Lequentio, 10 sierpnia 1874 r. Ja, król. Podpisano ręką króla. Sekretarz stanu zarządzający sprawiedliwością, administracją polityczną i finansami Luiz Mon Velasco.

* Korespondent gazety *Daily News* opisuje wkrótceści bal, dany w Reikiawiku królowi Chrystjanowi IX, tego dnia, którego obdarzył Islandję konstytucją. Król przybył na bal z księciem Waldemarem około 9-ej godziny, i natychmiast rozpoczęły się tańce. Z cudzoziemców, znajdowali się na tem zebraniu oficerowie floty: duńskiej, norwęgskiej, szwedzkiej i francuskiej, deputowani uniwersyteci skandynawskich, ze 12-tu angielskich, kilku amerykańskich, jeden rosyjski i jeden węgierski. Znajdujący się na tym wieczorze widzieli kostium narodowy w całej jego wspaniałości starożytnej: noszą go tylko teraz dziewczęta, były one w długich białych sukniach, z pasami z ciężkich złotych sprzączek i kosztownej i rzadkiej monety. Na głowie miały coś w rodzaju czepka z cienkiego białego płótna, z diademem z wielkich złotych gwiazd, spadającego nisko na czoło, a na wysokości strój głowy narzucony długi lekki woal z tiulu lub gazy. Starożytny ten ubiór głowy nadaje kobiecie pozór amazonki, a tańce charakterystyczne, przy towarzyszeniu strzałów, nacechowały wiecór nader oryginalnym, fantastycznym charakterem. Sam król uczestniczył w tańcach, mimo swych lat podeszłych. Przy kolacji zaintonowano pieśń „O długie życie Chrystjana IX,” a uroczystość tysiąclecia obchodzoną była z taką świetnością i tak wesoło, że długo pamiętać ją będzie w pogawędkach ludu dobruśny, uradowany tak odwiedzinami króla, jak i organizacją nadaną ich wyspie.

Z powodu tysiąclecia Islandji w Kopenhadze, arty-

stycznie odbita została litografia, wyobrażająca olbrzymi strop kamienny, w posród którego nurza się w oceanie bryła lodu, z napisem lat 874—1874. Na niej siedzi, w profilu „dziewica gór” czyli Islandja, w postaci kobiety; w prawej dłoni dzierży zwitek pergaminu (sagi), a lewą opiera na mieczu. Na prawem ramieniu dziewczycy gór—jeden z kraków Odina, przynoszący jej, jak głosi podanie, co rano, wiadomości ze wszech stron świata. Na głowie ma wieniec z kryształów lodu, a z włosów wija się potoki płomieni, jest to typowe wyobrażenie Hekli i 25 wulkanów wyspy, które jej zrzuciły nie mało szkód swemi wybuchami. W posród oceanu, niewielki krajobraz Islandji, otoczona genjuszami opiekunów wojowników i strofą ulubionej pieśni islandzkiej: „Starodawna jak świat Islandja! będziesz ukochaną przez swych synów, dopóki ocean nie wychnie nokoło kuli ziemskiej, dopóki mężczyzna będzie kochał kobiety.” Słońce oświeca cały krajobraz. Na krajobrazie urwiska, góry, wodospady, na lewo Gejser, a w oddaleniu, na prawo Hekla.

Na kolumnach, podtrzymujących strop granitowy, wypisane są nazwiska poetów, pisarzy, artystów Islandji. W łecbie ostatnich znajduje się znakomity rzeźbiarz Thorvaldsen.

Król powrócił 23-go września do stolicy duńskiej, w towarzystwie swej najstarszej córki, księżny Walji i jej dzieci. Mnóstwo parostatków i przystrojonych okrętów wyruszyło daleko na morze na spotkanie floty królewskiej i przeprowadzało ją do portu, przy głośniekich okrzykach powitania ze strony ludu.

* Z Belgradu piszą pod datą 5-go sierpnia, do *Allgem. Augsb. Ztg.*, że załogi tureckie znacznie zmniejszone zostały na granicy turecko-serbskiej, lecz za to otrzymano stanowiącą wiadomość o ważnem skoncentrowaniu wojsk w Janinie, przy Lesznie, — miejscu zskąd łatwo wkroczyć do Serbji, a nawet w dwóch kierunkach, na Maczwę i Podrinje.

Telegramy z gazet zagranicznych.

* *Paryż, 6 września.* W Mèze, niedaleko Montpellier miały miejsce rozruchy z powodu rocznicy 4 września, tak, że żandarmerja zmuszona była użyć broni dla przywrócenia spokoju. Raniono 19 osób i jedna została zabita. Do Mèze wysłano wojska. W Ljone aresztowano także kilka osób 4 b. m.

* *Paryż, 7 września.* Według otrzymanej tu wiadomości z Bayonny, karliści blokują miasto Pamplone.

* *Meiningen, 6 września.* Pożar, który wybuchł wczoraj po południu w jednym domu piekarskim, szerzył się z taką gwałtownością, że do 11 godziny wieczorem spaliło się do 250 domów. Przeszło 3,000 osób pozostało bez schronienia; połowa z nich należy do klasy ubogiej.

* *Meiningen, 7 września.* Wartość domów spalonych obliczona jest na 3 miliony guldenów, zaś straty w ruchomościach nie dają się jeszcze obliczyć. 3,000 osób, pozbawionych schronienia, straciło prawie całe swe mienie, skutkiem gwałtowności, z jaką pożar szerzył się.

* *Hamburg, 4 września.* Komunikacja telegraficzna z Cuxhaven, Helgolandem, Bremą, Amsterdamem, Anglią, Danją i Niemcami południowymi, przerywana jest

często przez niustającą burzę.

* *Wiedeń, 4 września.* Według dalszych wiadomości telegraficznych, jakie otrzymano tu od przywódców wyprawy do bieguna północnego, pp. Weyprehta i Payer z Wardoe pod datą wczorajszą, statek „Tegethoff” w jesieni 1872 r. otoczony został lodami i następnie party był w kierunku północnym. W roku 1873 odkryto rozległy kraj górzysty o 200 mil na północ od Nowej Ziemi, położony. Pomieniony statek zamarł tam w październiku i wyprawa przemieszczała na nim, znajdując się pod 70,51 stopniem szerokości północnej i 59 stopniem długości wschodniej. Przytem zbadano kraj aż po 82 stopień i przekonano się, iż rozciąga się głównie na północ i na zachód. W maju 1874 roku opuszczono statek, który z powodu złego stanu, w jakim się znajdował, nie mógł już być użytym. Po 96 dniowej podróży sankami, wyprawa spotkała przez ruki statek „Greuselund” z Nowej Ziemi, zabrana została przezeń. Członek wyprawy p. Krish umarł na suchoty, pozostali zaś cieszą się dobrem zdrowiem. Proszono o pozwolenie nazwania nowoodkrytego kraju, ziemią Franciszka-Józefa.

* *Perpignan, 3 września.* Karliści zaniechali oblężenia Puyceydy i cofnęli się do doliny pirenejkiej Dalp. Pod miastem nie ma widocznie żadnych oddziałów karlistowskich. Bramy miasta są otwarte i znaczna liczba mieszkańców przybyła już do Bourgmada.

* *Madryt, 5 września.* Urzędowa *Gaceta* podaje wiadomość, iż kilkakrotnie atak karlistów na miasto Castro d'Urdiales, został odparty.

* *Kopenhaga, 3 września.* Sejm zwołany zostaje, otwartym listem króla, na 5 października.

* *Chrystjanja, 4 września.* Austriacka wyprawa do bieguna północnego przybyła do Wardoe. Należący do wyprawy okręt „Tegethoff” zginął i członkowie wyprawy, po długich podróżach sankami, zabrani zostali przez ruskie statki.

* *Haga, 5 września.* Według otrzymanej tu depeszy z Atczynu z dnia 3 b. m., miejscowi Patti i Kloewang, na północno-zachodnim wybrzeżu, poddali się już niderlandczykom, zaś na wybrzeżu północno-wschodnim prowadzone są układy o poddanie się.

* *Nowy-Jork, 4 września.* Z powodu rozruchów, jakie miały miejsce w Conshatta w Luizjanie, gubernator tamtejszy wydał proklamację i wyznaczył wynagrodzenie za wykrycie sprawców rozruchów. Gubernator wykazał jednocześnie, iż wierzyciele należący do tajnego stowarzyszenia ludności białej, które zaprzysięgło usunięcie urzędników państwa. Jeneralny prokurator Stanów Zjednoczonych wydał rozporządzenie, ażeby użyto broni dla stłumienia rozruchów, w razie, gdyby to uznanem było za konieczne. Urzędnicy obwiniani są o podburzanie murzynów.

* *Shanghai, 6 września.* Według otrzymanych tu wiadomości, które jednakże nie są jeszcze potwierdzone, usunięte zostały już trudności, jakie powstały pomiędzy rządami duńskim i japońskim z powodu wyspy Formosa.

* *Jutro, we czwartek, z powodu święta, i pojutrze, w piątek, z powodu uroczystości galowej, Dziennik nie wyjdzie.*

Redaktor, M. Berg.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Warszawa
dnia 28 sierpnia (9 września).

W i d o w i s k a.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH. — W piątek, — w teatrze wielkim: **Widowisko bezpłatne: Tancerze europejscy w Chinach; Hymn narodowy; — w teatrze letnim:** tragedja **Mazepa**; w sobotę, — w teatrze wielkim: komedja **Biały gwoździł; Sganarel; Nieszczęśliwi; — w teatrze letnim:** opera **Faust**; w niedzielę, — w teatrze wielkim: balet **Meluzyna**; — w teatrze letnim: komedja: 1-y raz, **On niezadowolony; Sganarel; Partja pikiety.**

WIELKI TEATR. — *Dziś*, we środę, dramat w 3 aktach, **Hans Mathis (Zyd polski)**; — komedja w 1 akcie, **Grzeszki babuni**. — Początek o godzinie 7 1/2. — *Jutro*, we czwartek, opera **Bal maskowy**. — *Wczoraj*, było osób 884.

TEATR LETNI W OGRODZIE SASKIM. — *Dziś*, we środę, opera komizno-fantastyczna w 3-oh aktach, **Doktor Kryspin**. — Początek o godzinie 7 1/2. — *Jutro*, we czwartek, komedja: 1-y raz, **Sganarel; Wiosna; Akrobata**. — *Wczoraj*, było osób 868.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu warszawskiego). — Otwarty w niedziele bezpłatnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH. — Otwarta codziennie, od godziny 11-ej rano do godziny 5-ej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. — Wejście od osoby w dnie powszednie kop. 15; — w niedziele zaś i święta kop. 5.

ALHAMBRA (przy ulicy Miodowej). — **Towarzystwo artystów dramatycznych** pod dyrekcją Anastazego Trapszo. — *Dziś*, we środę, na benefit p. Zaremby, — melodrama **Zagroda Sobkowa**. — Początek o godzinie 7-ej.

W LETNIM TEATRZE OGRÓDU „ELDORADO” (przy ulicy Długiej Nr. 586). — **Towarzystwo artystów dramatycznych** pod dyrekcją Józefa Textla. — *Dziś*, we środę, komedja **Pracownicy Próznia**. — Początek o godzinie 7-ej.

TIVOLI (przy ulicy Królewskiej). — *Dziś i codziennie*, **Koncert pierwszorzędnego orkiestry damskiej** z Wiednia, pod dyrekcją **Marii Schipke**. — Początek orkiestry wojskowej o godzinie 7-ej, — koncertu o godzinie 8 wieczorem. — W razie nie pogody Koncert w sali.

ALKAZAR (przy ulicy Królewskiej). — **Letni Cyrk braci Godfroy**. — *Dziś i codziennie*, **Wielkie przedstawienie** wyższej szkoły jazdy, gimnastyki, tresowania koni, oraz scen komicznych i mimicznych i t. p. — Początek o godzinie 5-ej.

W dniu 27 (8) bież. mies. i roku, chorych w 8-miu cywilnych szpitalach: przybyło 55, wyzdrowiało 59, umarło 8, pozostało 1391 (mężczyzn 638, kobiet 753), z nich w szpitalu starozakonnych mężczyzn 132, kobiet 135.

Przyjechali: — Jeneral-lejtant: **Wąsowicz**, z St. Petersburga, **Zabłocki**, z Berlina; — jeneral-kawalerji **Witte**, z Dreznia; — jeneral-majorowie: **Kurakow**, **Duchowski**, i tajni radcowie: senator **Kerbedz** i **Blagowieszczeński**, z St. Petersburga, **Kittary**, z Wiednia; — figiel-adjutant pułkownik **Buturlin** i koniuszy Dworu J. C. **Mości hr. Potocki**, z St. Petersburga; — rzeczywisci radcowie stanu: **Karnowicz**, z Kalisza, **Hilfen**, z Wilna, **Grzegorzewski** z Wiednia, **Stremouchow**, z Mohylewa, **Klimow**, z Zagranicy, **Tutczew**, z Nowej Aleksandrii.

Wyjechali: — Jeneral-adjutant **Kostanda**, za granicę; — jeneral-lejtant: **Drake** i **Wąsowicz**, do St. Petersburga, **Zukowski**, do Nowogorodowa, **Zimmermann**, za granicę; — jeneral-major **Orszak** J. C. **Mości Wasow**, do Cesarstwa; — jeneral-majorowie: **Konarski** i **Griszin**, za granicę; — tajni radcowie: senator **Solowiew**, do Wyszkiwa, **Siergiejewski**, do Wiednia; — kamerjunker Dworu J. C. **Mości hr. Lubniski**, za granicę; — rzeczywisci radcowie stanu: **Hilden**, do Wiednia, **Kurlow**, do Czeszochowy, **Kleczanowski**, do Brześcia, **Kudraczew**, **Bachman** i rosyjski konsul w Jerozolimie, radca stanu **Kozłownikow**, do St. Petersburga.

OGŁOSZENIA RZĄDOWE

UWADOMIENIA I PRZYWILEJE ЗАЯВЛЕНИЯ И ПРИВИЛЕГИИ

N. D. 5285. Prokurator Królewski przy Trybunale Cywilnym w Warszawie.
Zawiadamiam strony interesowane, że Aleksander Nowicki Komornik, decyzyj Trybunału Cywilnego w Warszawie z dnia 20 Lipca (1 Sierpnia) 1874 r. zawieszony został w pełnieniu obowiązków Komornika przy Trybunale Cywilnym tutejszym od dnia 17 (29) Sierpnia 1874 roku.

Mazurkiewicz.

N. D. 5322. Sąd Kryminalny w Warszawie.

Na zasadzie Najwyższego Ukazu z dnia 25 Kwietnia (7 Maja) 1850 r. i postanowienia B. Rady Administracyjnej w Królestwie Polskiem z dnia 16 (28) Października 1856 r. wywaza zbiedzonych za granicę:
1. Michała Żurawskiego nieograniczonego urlopowanego żołnierza, w mieście Kutnie zamieszkałego, w początkach Lutego 1871 r. do Nowy-Jorku w Ameryce.
2. Sura Żarkowską, lat 29, rodem z m. Kutna córkę Cyryla Rozenbaum przy mężu tamże zamieszkałą, w początkach Sierpnia 1872 r. do Nowy-Jorku w Ameryce.
3. Józefa Szelemowicza Preiss żołnierza z nieograniczonego urlopowanego w m. Kutnie zamieszkałego, w 1872 r. do m. Londynu.
4. Dawida Salomona Fuks, syna Abe w m. Kutnie zamieszkałego w 1871 r.

5. Szlamę Noech Rozenbaum, syna Izraela i Sury szwagra z m. Kutna w 1867 r. do Pruss.
6. Mojżesza Arona Rozenbaum, syna Izraela i Sury z m. Kutna, szwagra, w 1871 r. do Pruss.
7. Wolfę Plockiego, lat 56, syna Hersza i Berty rodem z m. Włocławka, tamże zamieszkałego, szynkarza w 1866 r.

8. Antoniego Żychlińskiego, lat 20, czeladnika kotłarskiego w różnych cukrowniach, z Emny Dobrzeli w Czerwiecu 1872 r.
9. Jankla Mordkaj Literat, lat 22, syna Haima i Marji rodem z miasta Kaliszyna, tamże zamieszkałego, kusznika w 1870 r.

10. Abrama Szrut lat 26, syna Elkana i maki z domu Mamorkij, rodem z miasta Włocławka i tamże zamieszkałego, szynkarza.

11. Hersza Szpilman, lat 65, syna Józefa i Natki rodem z m. Lubrańca, tamże zamieszkałego, szwagra w 1867 r. do Pruss.
12. Borucha Szwarcberg, lat 21 z m. Kaliszyna w 1871 r.

13. Wilhelm Janke, niemieckiego kolonisty z gm. Zabrodzie w 1863 r.

Aby wszystkie te osoby w ciągu roku jednego, licząc od daty ogłoszenia niniejszego, zwanego po raz trzeci w Dzienniku Warszaw-

skim, do tutejszego kraju powróciły, o powrocie swoim oświadczyć, lub za pośrednictwem najbliższej władzy policyjnej donieść wywołującemu Sądowi, lub też aby w ciągu tego terminu nadesłały dowody usprawiedliwiający przyczynę dla których nie powróciły na pierwsze wezwanie ich w gazecie przez władzę tutejszą.

Sąd Kryminalny wreszcie ostrzega wzywających, że w razie ich niestawienia się w określonym terminie, ulegną karze przewidzianej w art. 340, 341 K. K. t. jest pozbawieniu wszelkich praw i bezpowrotnemu z obrębu Cesarstwa i Królestwa wygnaniu, głąb zaś powrócili po prawomocnym wyroku, skazującym ich na wyższą karę, ulegną zesłaniu na osiedlenie w Syberji.

Warszawa d. 16 (28) Sierpnia 1874 r.
za Prezesa, Sędzią Oorompalski.
Podpisarz Rębalski.

N. D. 5261. Zarząd Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej.
Zawiadamia osoby interesowane, że przedmioty znalezione a pozostawione przez pasażerów w kwartale II r. b. na stacjach i w powozach Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej, odebrane być mogą za udowodnieniem własności od Zawiadowcy stacji Praga.

Wykazy tych przedmiotów znajdują się do przejrzania w Zawiadowców stacji: Praga, Siedlce, Łuków i Brześć.
Warszawa d. 31 Sierpnia 1874 r.

N. D. 5325. Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie.

Zawiadamia członków Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, iż na drodze niniejszymi wymiennymi, zażądane zostały pożyczki Towarzystwa mające obciążać pierwszą hipotekę, do wysokości sum poniżej zamieszczonych, a mianowicie:

1. Dobra Głina w powiecie Nowo-Mińskim, zamierzone obciążenie pożyczką wynosi rs. 7,350.

2. Dobra Żydowo w powiecie Włocławskim, zamierzone obciążenie pożyczką wynosi rs. 35,550.

3. Dobra Kukulówka w powiecie Błotkim, zamierzone obciążenie pożyczką wynosi rs. 5,850.

4. Dobra Badowo Danki w powiecie Błotkim, zamierzone obciążenie pożyczką wynosi rs. 8,650.

5. Dobra Kosów w powiecie Błotkim, za mierzone obciążenie pożyczką wynosi rs. 15,850.

Zarządy, jakie przeciwko temu obciążeniu w powyższej wysokości dóbr tu wymienionych, czynione być mogą przez Stowarzyszonych, roztrząsane będą, jeśli nadesłane zostaną do Dyrekcji Głównej w ciągu tygodni 5-ciu, lub do Dyrekcji Szczęgotowej w ciągu tygodni 4-ch licząc od daty niniejszego ogłoszenia.

Warszawa d. 23 Sierpnia (4 Września) 1874 r.
za Prezesa, Józef Bajkowski.
Pisarz, Słowkowski.

N. D. 5358. Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Kaliszu.

Zawiadamia Członków Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, iż pożyczka Towarzystwa obciążająca niepodzielnie:

Dobra Opatówek w powiecie Kaliskim w sumie rs. 147,950.

Ma na przyszłość obciążać niżej wymienione realności:

1. Dobra Opatówek składające się z folwarków: Opatówek, Józefów tudzież lasów przyległych, z łąg oddzielnymi Dzikie zwany, oraz z przyległościami i przynależnościami w wykazie hipotecznych wymienionych, mające po uwłaszczeniu przestępnie dominanta móg 2452 przętów 107, w powiecie Kaliskim, w sumie rs. 49,650.

2. Dobra Winiary z osadą Karczemną w Rajskowie z lasem przyległym, mające przestępnie po uwłaszczeniu m. 904 pr. 124, w powiecie Kaliskim, w sumie rs. 18,450.

3. Dobra Żajacki, składające się z folwarków Żajacki i łozennu z lasów przyległych i innych nomenklatur w wykazie hipotecznych wymienionych, mające rozległości po uwłaszczeniu móg 4783 przętów 107, w powiecie Kaliskim, w sumie rs. 47,000.

4. Dobra Brzeziny z folwarkiem Brzeziny i Węglów z lasami przyległymi i z innemi przynależnościami w wykazie hipotecznych wymienionych mające rozległości mógów 3134 przętów 89, w powiecie Kaliskim, w sumie rs. 32850.

Zarządy jakie przeciwko obciążeniu w powyższej wysokości dóbr tu wymienionych, czynione być mogą przez Stowarzyszonych, roztrząsane będą, jeżeli nadesłane zostaną do Dyrekcji Głównej w ciągu tygodni 5-ciu, lub do Dyrekcji Szczęgotowej w ciągu tygodni 4-ch, licząc od daty niniejszego ogłoszenia.

Kalisz d. 23 Sierpnia (4 Września) 1874 r.
za Prezesa, Żakowski.

Pisarz, Bierzyński.

N. D. 5355. Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Płocku.

Zawiadamia Członków Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, iż pożyczka Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego obciąża niepodzielnie:

Dobra Godlewo Dziadzie z przyległościami, w powiecie Ostrowskim, w sumie rs. 1,155.

W przyszłości obciążać będzie następującą realność w wysokości poniżej wyszczególnioną:

Dobra Godlewo Dziadzie w powiecie Ostrowskim, w sumie rs. 535.

Dobra Zaremby Bolendy w powiecie Ostrowskim, w sumie rs. 570.

Zarządy jakie przeciwko obciążeniu w pomienionej wysokości dóbr tu wymienionych, czynione być mogą przez Stowarzyszonych, roztrząsane będą, jeżeli nadesłane zostaną do Dyrekcji Głównej w ciągu tygodni 5, a do Dyrekcji Szczęgotowej w ciągu tygodni 4-ch od daty niniejszego ogłoszenia.

Płock d. 23 Sierpnia (4 Września) 1874 r.
za Prezesa, Sokołowski.

Pisarz, Skonieczny.

OTWARCIE SPADKOWE,
ОТКРЫТИЕ НАСЛЕДСТВЪ.

N. D. 5348. Pisarz Sądu Pożoju w Piotrkowie.

Z powodu nastąpienia śmierci:

1. Franciszka Salezego 2-oh imion Jabłońskiego właściciela nieruchomości Nr. 718 oraz wierzyciela sumy: a) rs. 6000 w Dz. IV pod Nr. 8 wykazu hipotecznego na nieruchomości Nr. 15, b) sumy rs. 4000 w Dz. IV pod Nr. 2 na nieruchomości Nr. 354 i c) sumy rs. 1500 w Dz. IV pod Nr. 6 na nieruchomości Nr. 8, 9, w mieście Piotrkowie położonych, lokowanych.

2. Jana Faskiewicza wierzyciela sumy rs. 1948 pod Nr. 3 Dz. IV na nieruchomości Nr. 563 w mieście Piotrkowie lokowanej, toczy się postępowanie spadkowe, do uregulowania którego termin pod prekluzją na d. 14 (26) Lutego 1875 r. wyznaczam.

Piotrków 1. 13 (25) Sierpnia 1874 r.
Borkowski.

REGULACJE HYPOTECZNE
УСТРОЙСТВО ИПОТЕКЪ.

N. D. 5343. Trybunał Cywilny w Warszawie.

Na żądanie Antoniego Godlewskiego podaje do wiadomości, iż grunta poduchowne w dobrach Kamienna w powiecie Węgrowskim gubernji Siedleckiej położone, a należące do jurysdykcji Sądu Pożoju w Radyminie, wywołano

zostają do pierwsiotkowej regulacji hipotecznej.

Termin do ukończenia tego dzieła wyznacza się na d. 27 Listopada (9 Grudnia) 1874 r. w którym to terminie strony interesowane same, lub przez pełnomocników należących do mocownych, powinny z objawieniem swoich praw, zgłosić się do Jana Masłowskiego Rejenta Kancelarii Ziemskiej w Warszawie pod prekluzją zagrożoną w Ustawie hipotecznej z roku 1818.

Warszawa d. 19 (31) Lipca 1874 r.
Prezes, Janeczowski.
Sekretarz, Grabiński.

LIICYTACJE. — ТОПН.

N. D. 5324. Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 11 (23) Września r. b. o godzinie 12 w południe, odbędzie się w Magistracie licytacja w plus przez opieczętowane deklaracje na jednoroczne to jest od dnia 19 Września (1 Października) r. b. do tegoż dnia i miesiąca 1875 r. wydzierżawienie od rub. 512 w rubli osiemset dwunastu, posesji Nr. 133 i 178 przy rogu ulicy Nowomiejskiej i Dunaj w Warszawie.

Interesowani złożą w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta miasta opieczętowane deklaracje bez skrobów i poprawek, na stepu ceny kop. 70 podług wzoru niżej zamieszczonego.

Warunki przejrzane być mogą w Magistracie w godzinach biurowych.

Wzór do deklaracji.

W skutek ogłoszenia z dnia... deklaruję zadziwić posęję Nr. 133 i 178 w Warszawie przy rogu ulicy Nowomiejskiej i Dunaj na rok jeden, to jest od dnia 19 Września (1 Października) r. b. do tegoż dnia i miesiąca 1875 roku, ofiarując za dzierżawę rocznie N. N. (wypisać literami), poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom, w warunkach licytacyjnych zamieszczonych.

Kwit na złożone w Kasie Głównej Ekonomicznej miasta Warszawy wadium rs. 81 i 20 i na koszt ogłoszenia rs. 12 załączam.

Stale moje zamieszkanie w N. N. pisam dnia... M. ca... 1874 r.

(podpisać wyraźnie imię i nazwisko.)
Warszawa d. 23 Sierpnia (4 Września) 1874 r.

N. D. 5208. Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 11 (23) Września r. b. o godzinie 11 z rana odbędzie się w Magistracie licytacja w plus przez opieczętowane deklaracje, na jednoroczne t. j. od dnia 19 Września (1 Października) r. b. do tegoż dnia

